

Žito: kvalitní krmivo i strip-till

Velmi rané hybridní ozimé žito KWS Progas z portfolia společnosti KWS OSIVA s. r. o. má velmi rychlý počáteční růst a mohutně odnožuje. Vyniká velmi dobrým zdravotním stavem a vytváří velmi vysoké rostliny. Žitná senáž představuje ideální bílkovinné, vysoce stravitelné krmivo pro vysokoprodukční dojnice. O tom je přesvědčen i Ing. Jiří Řehák, předseda představenstva a agronom zemědělského podniku AGRO Přestavlký, a. s., se sídlem v Přestavlkách u Čerčan.

Lucie Poláková

AGRO Přestavlký, a. s., hospodaří na Benešovsku ve třinácti katastrálních územích, celkem na 1250 ha zemědělské půdy. Z toho tvoří asi 1100 ha orná půda a 152 ha trvalé travní porosty. Krajina je zde velmi členitá, nadmořská výška se pohybuje od 280 do 530 m.

Stáj pro dojnice s fotovoltaikou

V živočišné výrobě chová podnik 205 dojnic holštýnského plemene s roční užitkovostí deset tisíc litrů mléka. Celkem pečují asi o 640 kusů skotu v uzavřeném obrotu stáda. Mléko dodávají prostřednictvím Mlékařského hospodářského družstva střední Čechy do Mlékárny Pragolaktos, a. s. „Provozovali jsme také mlékomat, ale kvůli slintavce a kulhavce jsme omezili přístup lidí do areálu podniku,“ podotkl Ing. Řehák. Součástí farmy je také výkrm pomalu rostoucích kuřat se zhruba 24 tisíci kusy, na který se specializují asi tři roky. Jejich výkrm trvá 56 dní proti běžným brojlérům, kteří se krmí asi 36 dní. Zástav kuřat vykrmí pětkrát do roka pro jatka RABBIT Trhový

slunného dne pokryjeme fotovoltaikou veškerou svou potřebu, několik měsíců sdílíme elektřinu na naše další objekty,“ vysvětlil Ing. Řehák. Díky vybavenému strojovému parku podnik zajišťuje jako přidruženou činnost také zimní údržbu komunikací v okolních obcích, drobnou dopravu a zemní práce.

Rostlinná výroba pro živočišnou

Rostlinná výroba vychází z potřeby živočišné. Z celkem 24 zaměstnanců ve firmě pracuje deset lidí v rostlinné výrobě. Jako krmivo pro skot slouží jeteloviny, především červený jetel. Letos jej naseli na 70 ha, z loňska patří jeteli dalších 44 ha. Zhruba 40 ha využijí pro množitelské účely. Jako krycí plodina při seti jetele slouží oves s hrachem, peluškou a vikví. Nechybí tu kukuřice na siláž a CCM, ačkoli podnik hospodaří ve zvláště krajině na mnoha pozemcích se silným erozním ohrožením půdy. Krmné směsi pro skot vyrábí ve spolupráci se společností Primagra, a. s., a pro kuřata s firmou RABBIT Chotýšany, a. s. Ozimé pšenice (krmné i potravinářské

máme asi na 27 ha a pro příští rok jsme zaseli asi 19 ha. Kmín dáváme do krycí plodiny (oves s hrachem, peluškou a vikví), která slouží jako krmivo. Kompenzujeme tím problémy s výkupní cenou obilovin a přetlaskem komodity na trhu,“ uvedl Ing. Řehák. Pěstují také mák modrý, aktuálně zaseli asi 58 ha. „Snažíme se najít ekonomicky zajímavou plodinu, která přinese finance do děravého rozpočtu. Loni byl mák pro nás propadák – zmrznul, pak jsme přeseli, vzala ho voda, udělal se půdní škraloup a výnos dosáhl jen kolem 0,2 t/ha. Rok předtím zase byl výnos velmi pěkný, kolem 1 t/ha,“ doplnil hospodář. Pěstují také hybridní odrůdu řepky Umberto KWS, která je zlepšující plodinou – výnos pšenice po ní stoupne o 1,5 t/ha. Letos koncem dubna byly dobře navětvené rostliny naprosto zdravé, bez stonkových škůdců.

Selský rozum na prvním místě

V rostlinné výrobě se řídí zdravým selským rozumem, využívají minimalizaci, ale také půdu ořou. „Díky strip-till tech-

Žito KWS Progas využívá AGRO Přestavlký, a. s., ve zvláště krajině pro strip-till technologii na kukuřičných polích. Po dosažení vlhkosti senáže kolem 40 % žito postupně odváží do silážní jámy. Snímek je z 29. dubna

Foto Lucie Poláková

11,5–14 %. Při plánování krmiva podnik vždy pracuje s minimálně půlroční rezervou v silážní jámě. „Žito s kukuřicí představuje kombinaci kvalitního bílkovinného a glycidového krmiva,“ podotkl Ing. Stropnický. Loňský podzim přišly podle Ing. Řeháka extrémní srážky, v září tu spadlo 170 mm během tří dnů. Poté byl velký problém dostat se do polí a kromě řepky seli v Přestavlkách ozimy extrémně dlouho. Žito KWS Progas zaseli 16. 10. 2024, přičemž v roce 2023 začali sít žito už 6. 9. Kvůli hraničnímu termínu seti zvýšili výsevek na 2,7 MKS, tj. asi 95 kg/ha. Jaro bylo podle farmáře letos příznivé pro pozdní seté ozimy – studené a pozvolné, díky tomu žito pěkně odnožilo.

řádek a následně sbírají vozem Jumbo Pöttinger a také řezačkou Claas Jaguar 695 SL a umístí do silážní jámy. Při sběru píce přidávají biologickou konzervaci. „Čekáme na správnou vlhkost senáže kolem 40 %, aby neodtekly ze zelené hmoty nejvyšší látky,“ dodal Ing. Řehák. Na traktoru v silážní jámě jsou šlapací válce z vyřazených kol z železničních vagonů pro maximální udusání hmoty, aby došlo ke správné konzervaci – kvašení bez přístupu vzduchu. Důležitá je také sušina materiálu, u žita je to již zmíněných 35 %. Ze silážní jámy se krmivo po uzrání pod plachtou (5–6 týdnů) frézuje míchacím krmeným vozem. Podnik AGRO Přestavlký, a. s., krmí skot dvakrát den-

ních pěti. Všechny podniky kolem nás jsou ve vlastnictví holdingů Agrofert nebo Rabbit, s vlastními posklizňovými linkami atd., proto nemůžeme dělat služby jako jiné zemědělské podniky v tuzemsku,“ podotkl Ing. Řehák. Část úrody sklízí ve spolupráci s AGRALL servis, a. s., která také zajišťuje seti kukuřice na běžných plochách (zhruba 70 ha) i se strip-till technologií po sklizeném žitu (zhruba 80 ha) a poté sklizeň kukuřice na siláž velkou moderní řezačkou. Ta by se podniku z hlediska malé sklizňové plochy nevyplatila. Sklizeň kukuřice službou proběhne většinou za pět dní. Sklizeň CCM (vlhké zrno) putuje do vaku v areálu živočišné výroby. Při strip-till

Ing. Jiří Řehák (vlevo) spolupracuje s Ing. Miroslavem Stropnickým, MBA, ze společnosti KWS OSIVA s. r. o.

Foto Lucie Poláková

Štěpánov, a. s. „Nevlastníme bioplynovou stanici, ale loni jsme uvedli do provozu fotovoltaiku s výkonem 144 kWp na střeše kravína, který jsme rekonstruovali v roce 2018,“ uvedl Ing. Řehák. Výkupní cena energie se v době plánování fotovoltaické elektrárny pohybovala kolem 3 Kč, od 1. května 2025 cena klesla na 0,50 Kč. „Tržní cena elektřiny je přitom kolem 3,50 Kč, proto se ji snažíme maximálně využít. Během

odrůdy) má podnik AGRO Přestavlký zaseto asi 234 ha a asi 6 ha jarní pšenice. Dále pěstují 150 ha ozimého ječmene a zhruba 88 ha patří tritikale, z nichž asi polovinu tvoří množitelské porosty. Pěstují také asi 40 ha množitelského porostu hrachu. Rovněž mnozí zhruba na 30 ha jetel nachový. Inkarnát nebo také hrách využívá podnik jako zlepšující plodinu. „Poslední dva roky jsme se vrátili k pěstování kmínu dvouletého, který

nologii využíváme dvě sklizně – žita a kukuřice během jednoho roku. Žita pěstujeme 83 ha. Letos zkoušíme na základě dobrých zkušeností sousedů 18 ha žita KWS Progas ve spolupráci s obchodním zástupcem KWS OSIVA s. r. o. Ing. Miroslavem Stropnickým, MBA,“ uvedl Ing. Řehák. Hektarový výnos sušiny této odrůdy dosahuje 3,5–7 tun. V cílové kvalitě 35 % sušiny žita se obsah dusíkatých látek pohybuje kolem

Hybridní ozimé žito KWS Progas v podniku zkrmí jako senáž, která je ideálním bílkovinným, vysoce stravitelným krmivem pro vysokoprodukční dojnice

Foto Lucie Poláková

Porost žita začátkem jara provlázeli prutovými branami, aby rozbili půdní škraloup. Na podzim herbicidně ošetřovali porosty chlortoluronem. Porosty žita začátkem února a v druhé polovině března přihnojili LAD v dávce po 200 kg/ha. První seč žita letos proběhla 27. dubna a Ing. Řehák očekával trojnásobek úrody biomasy proti loňsku, kdy rostliny kvůli suchu neodnožily. Posečené žito KWS Progas po seči rozházejí, pak jej nahrnují na

ně, využívají také automatický přihrnovač krmiva. Kvalitně provedená žitná senáž patří podle hospodáře k nejlepšímu krmivu pro vysokoprodukční dojnice, které při vhodném termínu a kvalitě překoná i vojtěšku.

Zkušenosti se strip-till

„Práci bychom nezvládli zastat bez moderních technologií. V současnosti máme například jen jeden kravín místo původ-

technologii strniště žita před setím nebo před vzejitím kukuřice zdesikují glyfosátem a při seti kukuřice aplikují pod patu NPK. Pro strip-till technologii vybírají v podniku odrůdy kukuřice s FAO 190 až 230 v závislosti na nadmořské výšce pěstebního pozemku. Výsevek kukuřice volí podle konkrétních podmínek a účelu využití, na běžných plochách to je 90 tisíc jedinců na hektar.

(Pokračování na str. 26)

Žito: kvalitní...

(Dokončení ze str. 24)

Ing. Řehák si pochvaloval, že při přivalových srážkách pozemek se strip-till technologií zachytí vláhu a nedochází ke splavení půdy. S Ing. Marcelem Heroutem, Ph.D., ze společnosti Adventa, s. r. o., chce zkoušet

Ing. Řehák na otázku, co ho na práci agronoma baví. Zemědělství není podle něj ani pravocivé ani levicové, jde o výživu národa. Protože ho trápí současný stav zemědělské politiky, posílá Ing. Řehák své názory také na Ministerstvo zeměděl-

řít, ale zároveň nařídil osít tyto plochy neprodukčními plodinami, což samozřejmě stojí peníze – to je naprosto absurdní záležitost. Navýšení rozpočtu do zemědělství sice proběhlo, ale s inflací je to rok od roku zase méně peněz do prvovýroby. Před rokem 1989 se za tunu potravinářské pšenice utržilo 4000 korun, dnes stojí kolem 5000 Kč/t. Zemědělec dnes prodává svoje

AGRO Přestavky, a. s., pěstuje také hybridní odrůdu řepky Umberto KWS

Foto Lucie Poláková

Ing. Řehák nové technologie, jako je setí kukuřice do mulče vymrzajících plodin (např. peluška).

Práce je posláním

„Práce v zemědělství je různorodá a každý rok je jiný. Tahle práce se nedá dělat jako zaměstnání, ale posláním,“ odpověděl

ství: „Střední podniky utrpěly výrazné ztráty kvůli redistribucím, sami jsme přišli kvůli dotacím o 1,8 milionu korun za rok. Peníze dostávají ti, kteří nic nevyrábí, jsou živi především z dotací. Za půdu povinně v klidu jsme měli do roku 2023 vyšší náklady, než byly dotace. Stát takto zakázal vlastníkům na části svých pozemků hospoda-

mléko do mlékárny za zhruba 13 Kč za litr bez DPH, to mléko přitom musíme vyrábět z pitné vody. Každý ví, kolik stojí v obchodě litr balené vody. Je třeba k tomu ještě něco dodávat? V médiích se prezentují drahé potraviny, stojí za tím nejen vysoké marže obchodních řetězců, ale hlavně zemědělská politika státu.“

Celosvětová produkce olejů dále poroste

(dab) – Podle nejnovějšího odhadu amerického ministerstva zemědělství (USDA) dosáhne celosvětová produkce rostlinných olejů v roce 2025/2026 celkem 234,5 milionu tun. To by bylo o 6,7 milionu tun více než v roce 2024/2025. Produkce by tak mohla zcela pokrýt předpokládanou poptávku ve výši 228,9 milionu tun.

Uvádí to v tiskové zprávě Unie pro podporu olejnin a proteinových plodin (UFOP). Konstatuje, že podle výzkumu společnosti Agrarmarkt Informations-Gesellschaft (mbH) zůstává palmový olej nejvýznamnějším rostlinným olejem na světovém trhu – co se týče výroby a spotřeby. Globální produkce se odhaduje na maximální hodnotu 80,4 mil. t. Oproti období 2024/2025 to představuje nárůst o 2,2 mil. t. Indonésie zůstává s 47,5 mil. t největším producentem, následovaná Malaisií s 19,2 mil. t a Thajskem s téměř 3,4 mil. t.

Produkce sójového oleje by v příštím hospodářském roce měla rovněž vzrůst o 2,2 mil. t na 70,8 mil. t, čímž by mohla rovněž dosáhnout nové rekordní hodnoty. Čína zůstává s 20,5 mil. t zdaleka největším dovozcem sójových bobů a hlavním producentem sójového oleje, následovaná USA s více než 13,3 mil. t. Produkce řepkového oleje by měla v roce 2025/2026

Sója je druhou nejvýznamnější světovou olejninou

Foto David Bouma

dosáhnout objemu 34,5 mil. t, což je o 617 000 t více než v aktuální sezóně. Produkce slunečnicového oleje se s 21,9 mil. t

pravděpodobně zvýší o přibližně 1,8 mil. t, zejména díky nárůstu produkce na Ukrajině a v EU-27.